

TARTALOM

▪ EVOLÚCIÓS ÉS KOGNITÍV KULTÚRATUDOMÁNY. BEVEZETŐ <i>HORVÁTH MÁRTA</i>	9
Kulturális evolúció	11
A nyelv eredete	15
Evolúciós esztétika: a szép és a művészetek	18
A történetmondás eredete	21
Az észlelés biológiája	25
▪ NEM CSAK GÉNEK ÁLTAL. HOGYAN HAT A KULTÚRA AZ EMBERI EVOLÚCIÓRA <i>PETER RICHERSON – ROBERT BOYD</i>	
A kultúra, avagy információ az agyban	27
A viselkedést meghatározó készségek, meggyőződések, értékek és attitűdök	28
A kulturális variánsok és a társas tanulás	30
A kulturális evolúció darwini jellege	31
A kulturális evolúció dinamikája	35
Torzított információátadás	36
<i>A tanulás szerepe a torzított információátadásban</i>	39
<i>A kulturális változatok versengése</i>	41
A kulturális variánsok természetes szelekciója	44
Miért fontos megkülönböztetni a természetes szelekció és a kulturálisan közvetített torzított információátadás folyamatait?	47
A kulturális variánsok populációs szintű értelmezésének jelentősége	49
▪ ANIMAL POETA. ÉPÍTŐKÖVEK A BIOLÓGIAI KULTÚRA- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYHOZ. TÁRGYIASÍTÁS <i>KARL EIBL</i>	51
A nyelvi evolúcióról	52
<i>Darwin két okos gondolata</i>	52
<i>Az eredet kérdése</i>	54
<i>Terminológiai megjegyzések</i>	58
<i>Ösztönnyelvek</i>	59

<i>A tetvészkedéstől a pletykálkodásig</i>	60
<i>Még egyszer a szociális kontrollról</i>	63
Tárgyvonatkozás	65
<i>A tárgyvonatkozás kiválasztódása</i>	66
<i>A nem jelen lévőről való beszéd</i>	71
Tárgyasítás	73
▪ SZÉPSÉG ÉS MENTÁLIS RÁTERMETTSÉG. ÉPÍTŐKÖVEK AZ ESZTÉTIKA, A FIKCIÓ ÉS A MŰVÉSZETEK EVOLÚCIÓS ELMÉLETÉHEZ <i>JOHN TOOBY – LEDA COSMIDES</i>	
Kezdeti rejtélyek: A művészetek anomáliája	77
Miért fejlődött ki az ember esztétikai érzéke? A belső világ alábecsült jelentősége	86
A szétszétválás mint a kitágított esztétikai univerzum kapuja	92
A kultúra szerepe	96
▪ MI VÉGRE VAN A MŰVÉSZET? ÚJDONSÁG, ELTÚLZÁS, VÁLTOZATOSSÁG A VÁLTOZATOSSÁG KEDVÉÉRT, SZIMMETRIA/RITMUS, BÉKÉS VERSENGÉS <i>WINFRIED MENNINGHAUS</i>	101
▪ AZ IRODALMI SZÖVEG ÉRZELMI HATÁSA. A „FIKCIÓ PARADOXONÁNAK” EVOLÚCIÓS PSZICHOLÓGIAI MEGOLDÁSA <i>KATJA MELLMANN</i>	118
I. Az emóciós modell	124
1.1 <i>Érzelmekre való képesség, avagy az inger és a viselkedési reakció fejlődéstörténeti szétválása</i>	124
1.2. <i>Érzelmek, avagy fölérendelt pszichikai programok</i>	125
1.3 <i>Kiváltó mechanizmus és lefutási program</i>	127
1.4 <i>Irodalom mint utánpótlás</i>	129
II. Az emocionális programok specifikus programmenete	134
▪ MIÉRT OLVASUNK KITALÁLT TÖRTÉNETEKET? ELMETEÓRIA ÉS A REGÉNY <i>LISA ZUNSHINE</i>	
Mi az elmeolvasás (más néven elmeteória)?	141
Elmeteória, autizmus és szépirodalom: három intés	147
Elmeolvasás erőfeszítés nélkül	150
Miért olvasunk szépirodalmat?	154
A regény mint kognitív kísérlet	161

▪ AZ IDŐMÉRTÉKES VERSELÉS, AZ AGY ÉS AZ IDŐ <i>FREDERICK TURNER – ERNST PÖPPEL</i>	167
▪ JEL, SÉMA, IKONIKUS REPREZENTÁCIÓ. AZ ÁBRÁZOLÓ MŰVÉSZET EVOLÚCIÓS ESZTÉTIKÁJA <i>CHRISTA SÜTTERLIN</i>	
Bevezetés	186
Az esztétika és a művészet platóni megközelítése	187
Az esztétikai észlelés szenzoros alapjai	189
Fajspecifikus adaptációk	202
<i>Kognitív megközelítés: A szelektív észleléstől a szemantikai információig</i>	202
<i>Az érzelmi és kommunikatív megközelítés: a megkülönböztető jegyekre való szelektív érzékenység</i>	213
A stílus kulturális finomodása. A művészet és a természet ábrázolása	222
Összefoglaló	227
▪ A ZENE EVOLÚCIÓJA ÖSSZEHASONLÍTÓ SZEMSZÖGBŐL <i>W. TECUMSEH FITCH</i>	
Bevezető	230
Zene és nyelv – hasonlóságok és különbségek	231
A zene alaki jellemzői több összetevő együttes vizsgálatában	234
A zene evolúciójának összehasonlító tanulmányozása	237
Konvergens evolúció – vokális tanulás és az állatok éneke	239
A hangszeres zene lehetséges homológja: az emberszabású majmok dobolása	242
A zene adaptív funkciói – a nemi kiválasztódáson túl	245
A zene mint tőrótorta	247
A zene és a nemi kiválasztódás	248
A zene és a társas csoportok	250
A zene és az utódgondozás	251
A zenei készségek törzsfjlődése	252
Zárszó	256
▪ <i>A kötetben szereplő tanulmányok forrása</i>	257